

Nevena Radosavljević

ŠTA JE INDIVIDUALNI AKCIONI PLAN PARTNERSTVA SRBIJE I NATO?

Izdavač
Beogradski centar za bezbednosnu politiku
Đure Jakšića 6/5, Beograd
Tel: 011 3287 226
Email: office@bezbednost.org
www.bezbednost.org

Autorka
Nevena Radosavljević

Urednica
Maja Bjeloš

Lektura
Tatjana Hadžić Jovović

Dizajn i prelom
Nataša Kovačević

Beograd, april 2017.

Izdavanje ove publikacije podržala je Ambasada Velike Britanije u Beogradu kroz projekat „IPAP na narodnom jeziku”. Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključivo su stavovi autorke i ne odražavaju stavove Velike Britanije.

Individualni akcioni plan saradnje (IPAP) predstavlja jedan od oblika institucionalizovane bilateralne saradnje između NATO i pojedinačnih država koje učestvuju u programu Partnerstvo za mir. Ovaj program NATO podrazumeva pružanje saveta, pomoći i praktične podrške i prilagođen je individualnim potrebama zemalja koje žele da ostvare veću saradnju sa Alijansom. Učestvovanje u IPAP-u ne prejudicira bilo kakvu odluku države ili Saveza o budućem članstvu.

U okviru programa Partnerstvo za mir, u kojem Srbija učestvuje od 2006. godine, saradnju sa NATO imalo je samo Ministarstvo odbrane. Individualnim akcionim planom partnerstva saradnja je proširena i na Vladu Srbije. Ovaj plan predstavlja dokument o kom se dogovara na političkom nivou i koji usvaja Vlada, a ne međunarodni sporazum koji ratifikuje Narodna skupština. Stoga ovaj dokument, prema međunarodnom pravu, nije pravno obavezujući. Sadržaj i ciljevi IPAP-a, kao i njegova namena, utvrđeni su na samitu u Pragu 2002. godine.¹ Svaka država ga dalje sama konkretizuje, odnosno prilagođava lokalnom kontekstu u zavisnosti od svojih interesa. Prva država koja je potpisala ovaj plan bila je Gruzija 2004. godine. Nakon nje, potpisali su ga Azerbejdžan, Jermenija, Kazahstan i Moldavija. Na Zapadnom Balkanu ovom programu prve su se pridružile Crna Gora i Bosna i Hercegovina 2008. godine. Vlada Republike Srbije donela je 2011. godine Zaključak o pokretanju procedure izrade IPAP-a.² Nakon usvajanja tekstualnog i tabelarnog dela IPAP-a između Republike Srbije i NATO, Vlada Republike Srbije je na sednici održanoj 14. decembra 2014. godine usvojila ovaj dokument. Konačno, ovaj dokument je usvojio i NATO 15. januara 2015. godine, čime je otpočeta saradnja u okviru IPAP-a.³

---

¹ *Individual Partnership Action Plans*, 6. 5. 2014. godine

<http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49290.htm> 28. 4. 2017. godine.

² Partnerstvo za mir. <<http://www.mod.gov.rs/cir/4358/partnerstvo-za-mir-4358>> 28. 3. 2017. godine

³ „NATO usvojio akcioni plan, jača saradnja sa Srbijom. N1, 16. 1. 2015. godine.

<<http://rs.n1info.com/a27907/Vesti/NATO-usvojio-akcioni-plan-za-partnerstvo-sa-Srbijom.html>> 19. 4. 2017. godine.

Država partner i NATO u okviru IPAP-a sarađuju u oblasti političkih pitanja i bezbednosne politike, u oblasti odbrambenih, bezbednosnih i vojnih pitanja, u oblasti informisanja javnosti, u oblasti nauke, životne sredine i planiranja u vanrednim situacijama, kao i u oblasti rešavanja administrativnih pitanja i pitanja zaštite bezbednosti i resursa. Republika Srbija je u IPAP-u samostalno definisala oblasti saradnje sa NATO, i to u oblastima: politike i bezbednosti, odbrane i vojnih pitanja; javne diplomatije; naučne saradnje, sistema upravljanja krizama i planiranja u vanrednim situacijama; kao i zaštite tajnih podataka. Takođe, postavila je ciljeve i vremenski okvir za njihovo ostvarivanje. Plan se izrađuje svake dve godine, a može se i godišnje ažurirati, nakon procene ostvarenosti planiranih ciljeva i aktivnosti. Tokom sprovođenja Plana Srbija može da računa na ekspertsku, logističku i finansijsku podršku NATO.

Politički i bezbednosni okvir

U okviru spoljne i bezbednosne politike Republika Srbije potvrđuje svoje usmerenje ka postizanju punopravnog članstva u Evropskoj uniji. U skladu sa spoljnopolitičkim opredeljenjem Srbija je u decembru 2015. godine otvorila prva pregovaračka poglavlja da bi, zaključno sa aprilom 2017, bilo otvoreno ukupno osam. Poštovanje i zaštita ljudskih prava, kao i očuvanje vladavine prava prioriteta su unutrašnje politike Republike Srbije. Kada se u obzir uzme otvaranje poglavlja 23 (pravosuđe, osnovna prava) i 24 (pravda, sloboda, bezbednost) u pregovorima sa Unijom, može se reći da Srbija u IPAP-u reafirmiše svoje obaveze iz ovih poglavlja, kao što su unapređenje rodne ravnopravnosti, ostvarivanje multietničkog dijaloga, zaštita nacionalnih manjina, veća inkluzija Roma, smanjenje siromaštva i unapređenje položaja osetljivih grupa, poput dece, žena, osoba sa invaliditetom, LGBT osoba. Pored spoljne i bezbednosne politike, ovaj dokument odnosi se i na ekonomske reforme. Imajući na umu prethodno navedeno, može se zaključiti da se IPAP u velikoj meri poklapa sa procesom evropskih integracija i da se njim potvrđuju obaveze koje Srbija ima tokom pregovora sa Unijom.

Regionalna saradnja i saradnja u okviru međunarodnih institucija (UN, OEBS, Savet Evrope) smatra se važnim segmentom spoljne politike Srbije. Republika Srbija teži tome da unapredi svoju praktičnu saradnju sa NATO i partnerima iz NATO programa Partnerstvo za mir (PzM) u oblastima javne diplomatije, novih bezbednosnih izazova, ali i u prevenciji korupcije u sistemu odbrane, u primeni Rezolucije Saveta bezbednosti UN 1325 „Žene, mir i bezbednost” i u okviru Poverilačkog fonda PzM, koji je namenjen lakšem uništavanju i skladištenju viška municije.

Odbrambena i vojna pitanja

U IPAP-u Republika Srbija ističe težnju ka ostvarivanju uslova koji će osigurati efikasan sistem odbrane, obezbeđivanje mira, povoljnu bezbednosnu sredinu, kao i saradnju sa evropskim i drugim međunarodnim institucijama i učestvovanje u programu Partnerstvo za mir. Navedeni ciljevi postavljeni ovim dokumentom u skladu su sa Strategijom odbrane Republike Srbije. Razlika između ova dva dokumenta je u tome što IPAP predviđa saradnju u okviru međunarodnih institucija, dok se Strategijom odbrane planira integracija u evropske i međunarodne bezbednosne i odbrambene institucije.

Jedan od ciljeva Republike Srbije u reformi odbrambenog sistema jeste stvaranje efikasnog i ekonomski održivog sistema odbrane. Pored toga, cilj je i istraživanje mogućnosti unapređenja trgovine i međunarodne saradnje u oblasti vojne opreme, osavremenjavanje i profesionalizovanje vojske, postizanje otvorenosti i transparentnosti odbrane, kao i uspostavljanje odgovarajućih civilno-vojnih odnosa. Poseban značaj tokom ovog procesa ima saradnja pod pokroviteljstvom grupe Srbija–NATO, čiji su zadaci postavljeni 2006. godine i odnose se na ubrzavanje i podržavanje reformi sistema odbrane, podsticanje međunarodne saradnje radi uspostavljanja bolje komunikacije i koordinacije na polju razvoja, uvođenje modela projektnog pristupa razvoju, podsticanje članica NATO da bolje koordiniraju aktivnosti podržavanja reformi sistema odbrane Srbije i pripreme Srbije za angažovanje u programu Partnerstvo za mir. Rad ove grupe u periodu od 2005. do 2008. godine ocenjen je kao veoma uspešan. Nakon pauze od dve godine, 2010. godine je obnovljena saradnja u okviru grupe kako bi bili podržani institucionalna saradnja Srbije i NATO, angažovanja u Konceptu operativnih sposobnosti, dostizanje partnerskih ciljeva planiranja i pregleda, izrada projekata koji se odnose na rešavanje specifičnih problema reforme i na unapređenje koordinacije bilateralne vojne saradnje Srbije sa EU i NATO.⁴ Kada je reč o učestvovanju u multinacionalnim operacijama, što predstavlja još jedan od zadataka odbrane, naša država se obavezala da će razvijati interoperabilnost i sposobnost snaga koje mogu u njima učestvovati. Radi toga, pažnja se posvećuje unapređenju, obrazovanju i obukama koje su dostupne pripadnicima sistema odbrane. Srbija je imala prilike da organizuje, ali i da šalje svoje oficire i podoficire na različite vrste obuka u inostranstvo. Takođe, u poslednjih pet godina Srbija je učestvovala na oko 15 multinacionalnih vežbi, organizovanih sa članicama NATO i programa Partnerstvo za mir.⁵

---

⁴ PZM – Saradnja. <<http://www.mod.gov.rs/cir/4360/pzm-saradnja-4360>> 19. 4. 2017.

⁵ Ministarstvo odbrane republike Srbije. <<http://www.mod.gov.rs/cir/arhiva>> 19. 4. 2017.

Javna diplomatija, naučna saradnja i upravljanje vanrednim situacijama

Vlada Srbije se Planom obavezala i na objektivno informisanje javnosti o reformi sektora bezbednosti i saradnji sa NATO.

Naučna saradnja sa NATO predviđena je u okviru programa „Nauka za mir i bezbednost” (eng. *Science for Peace and Security*, skraćeno SPS). Domaći instituti i istraživačke organizacije koristili su do sada podršku fondova SPS-a za sprovođenje projekata u oblasti energetske i ekološke bezbednost, te projekata borbe protiv terorizma, sprovođenja rezolucije Saveta bezbednosti UN 1325 „Žene, mir i bezbednost”, kao i za sprovođenje projekata u oblasti zaštite od nuklearnih i hemijskih agenasa. Jedan od najskorijih projekata na ovom polju, koji su organizovali Ministarstvo odbrane Republike Srbije i Centar za krizni menadžment i odgovor na katastrofe iz Bugarske (eng. *Crisis Management and Disaster Response Center of Excellence*), sproveden je u julu 2016. godine. U pitanju je napredna istraživačka radionica (eng. *Advanced research workshop*), koja se odnosila na posledice koje klimatske promene i katastrofe imaju na vojne aktivnosti u balkanskom regionu.⁶

U skladu sa planovima postavljenim u okviru IPAP-a, 2015. godine je pripremljen Nacrt zakona o smanjenju rizika od elementarnih i drugih nepogoda i upravljanju vanrednim situacijama, ali on još nije usvojen. Aktivnosti predviđene IPAP-om u oblasti upravljanja vanrednim situacijama⁷ jesu „u saglasju sa Nacrtom zakona o smanjenju rizika od elementarnih i drugih nepogoda i upravljanja vanrednim situacijama, te bi usvajanjem spomenutog zakona i ubrzanom primenom planiranih aktivnosti navedenih u IPAP-u Srbija konačno započela sveobuhvatnu reformu u oblasti upravljanja krizama i planiranja u vanrednim situacijama”.⁸

---

⁶ NATO and Serbia foster security-related scientific cooperation.” 13. 7. 2016. <http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_133188.htm> 10. 4. 2017.

⁷ Jedna od najvažnijih izmena jeste ta da se umesto Sektora za vanredne situacije u okviru MUP-a zakonom osniva Direkcija za upravljanje rizikom i vanrednim situacijama na nivou Vlade Srbije.

⁸ „Reforma sistema upravljanja krizama i planiranja u vanrednim situacijama u Srbiji u skladu sa 8Individualnim akcionim planom (IPAP) Srbije i NATO i procesom EU integracija Srbije.” Beograd: CEAS, 2016: 32. <https://www.ceas-serbia.org/images/2016/03/CEASstudija_Redovno_u_vanrednim_situacijama_-_mart2016.pdf> 10. 4. 2017.

Zaštita tajnih podataka

Oblast zaštite tajnih podataka uređena je Zakonom o tajnosti podataka i Zakonom o osnovama uređenja službi bezbednosti Republike Srbije, kao i Uredbom o osnivanju Kancelarije Saveta za nacionalnu bezbednost. Republika Srbija želi da modernizuje sistem zaštite podataka kako bi u budućnosti mogla da razmenjuje informacije i podatke sa NATO i EU, poštujući najviše standarde zaštite podataka. Međunarodna saradnja Srbije u oblasti razmene i zaštite tajnih podataka otpočeta je 2008. godine, kada su Vlada Republike Srbije i NATO potpisali Sporazum o bezbednosti podataka i kodeks o pristupanju (Bezbednosni sporazum) te kada je 2011. godine on potvrđen u Skupštini, kao i kada su RS i EU potpisale Sporazum o bezbednosnim procedurama za razmenu i zaštitu tajnih podataka.⁹ Srbija je za potrebe ovih Sporazuma u okviru Kancelarije Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka formirala Centralni registar za strane tajne podatke, dok su podregistri formirani u Ministarstvu spoljnih poslova, Ministarstvu odbrane, Bezbednosno informativnoj agenciji i misijama Srbije pri NATO i EU. Razmena podataka sa NATO i EU otpočeta je tek kada su Centralni registar i podregistri prošli kontrolu ekspertskih timova NATO i EU. U okviru Sporazuma Srbije i NATO o bezbednosti informacija i kodeksa o postupanju, obe strane su se obavezale:

- da će štiti i čuvati informacije i materijal koji pripadaju drugoj strani;
- da će ti materijali i informacije zadržati stepen poverljivosti koji je odredila strana od koje potiču i da će se čuvati u skladu sa dogovorenim standardima;
- da razmenjene informacije i materijali neće biti korišćeni u druge svrhe osim onih navedenih u okvirima pojedinačnih programa, kao i odluka i rezolucija koji se na te programe odnose;
- da informacije i materijali neće biti otkrivani trećoj strani bez saglasnosti strane od koje potiču.¹⁰

---

⁹ Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka." <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2055-15%20-%20lat.pdf> 10. 4. 2017.

¹⁰ „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Srbije i Organizacije severnoatlantskog pakta o bezbednosti informacije i kodeksa o postupanju“, član 1. <<http://www.salter.rs/zakoni/me%C4%91unarodni/zakon-o-potvr%C4%91ivanju-sporazuma-izme%C4%91u-vlade-republike-srbije-i-organizacije-severnoatlantskog-pakta-o-bezbednosti-informacija-i-kodeksa-o-postupanju>> 15. 4. 2017. godine

Saradnje Srbije i NATO na polju razmene tajnih podataka postoji i u Sporazumu između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku. Prema ovom Sporazumu, strane će obavestiti jedna drugu o stepenu tajnosti svake informacije ili podatka koji je dostavljen drugoj strani. Takođe, prema ovom Sporazumu, svaka razmena podataka, uključujući u to i ugovore koji imaju tajne podatke, mora biti u saglasnosti sa odredbama utvrđenim u Bezbednosnom sporazumu, kao i sa bezbednosnim zahtevima koji su utvrđeni u Bezbednosnoj politici NATO (S-M(2002)49 i (S-M(2002)50) i njenim pratećim direktivama.¹¹

Ispunjavanje standarda zaštite tajnih podataka unapredilo je razmenu podataka sa zemljama u regionu i članicama Evropske unije. S tim u vezi, Republika Srbija je do sada potpisala bilateralne sporazume o razmeni i zaštiti tajnih podataka sa Bugarskom, Slovenijom, Bosnom i Hercegovinom i Makedonijom, a pokrenute su i procedure za zaključivanje istih sporazuma sa Crnom Gorom, Rumunijom, Turskom i Mađarskom.¹² Posebna pažnja posvećena je zaštiti sistema od eventualnih sajber napada. Zaštita u oblasti odbrane od sajber napada planirana je u okviru IPAP-a u trećoj oblasti. Srbija je u februaru 2016. godine usvojila, kako je predviđeno i IPAP-om, ali i procesom evrointegracija, Zakon o informacionoj bezbednosti. Pored toga, doneti su i odgovarajući podzakonski akti, ali Srbiji nedostaje sveobuhvatna nacionalna strategija razvoja informacione bezbednosti, koja bi predstavljala osnovu za uspostavljanje celokupnog zakonskog i radnog okruženja.¹³

---

¹¹ „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku (NSPO) o saradnji u oblasti logističke podrške”, član 7.

<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/154-16%20LAT.pdf> 15. 4. 2017.

¹² Međunarodni sporazumi. <<http://www.nsa.gov.rs/medjunarodna-saradnja.php>> 28. 3. 2017. godine

¹³ OEBS, CEAS. Vodič kroz informacionu bezbednost u Srbiji.

<<http://www.osce.org/sr/serbia/272206?download=true>> 15. 4. 2017. godine

Šta IPAP nije?

Zbog brojnih nedoumica i nerazumevanja toga šta predstavlja IPAP, što je uočeno prilikom informisanja javnosti, neophodno je razjasniti ne samo šta IPAP jeste, već šta on ne podrazumeva.

Sporazum članica Severnoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga – **SOFA Sporazum.**

U svakodnevnom diskursu IPAP se izjednačava i poistovećuje sa takozvanim SOFA sporazumom (eng. *Status of Forces Agreement*). Postoje tri bitne razlike između IPAP-a i SOFA sporazuma. Prvo, SOFA sporazum je međunarodni pravno obavezujući dokument, koji je Vlada Srbije potpisala u januaru 2014. godine, a koji je Narodna skupština ratifikovala u februaru 2015. godine. Sporazum se može menjati i dopunjavati u skladu sa međunarodnim pravom, a država je slobodna i da otkaže svoju saradnju u okviru njega.¹⁴ Drugo, sadržina ova dva dokumenta se bitno razlikuje. Individualni akcioni plan partnerstva prevazilazi okvir vojne saradnje i odnosi se na širi društvenopolitički, pa čak i ekonomski okvir, dok se SOFA sporazum fokusira na oblast bezbednosti i odbrane. Pored toga, IPAP se odnosi na saradnju Srbije sa NATO u celini, dok u okviru SOFA sporazuma učestvuju države koje su deo programa Partnerstvo za mir, a ne samo članice NATO. Sporazum članica Severnoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga (SOFA sporazum) odnosi se na status i položaj vojnih snaga članica NATO i PzM na teritoriji druge države. Dakle, Sporazum uređuje status snaga jedne države koja upućuje svoje pripadnike (država pošiljalac) na teritoriju druge države (država primalac). Pod terminom „snage” podrazumevaju se svi pripadnici kopnenih, mornaričkih i vazduhoplovnih jedinica. Pripadnici snaga države pošiljaoca dužni su da poštuju zakonodavstvo države primaoca i ne smeju da obavljaju dužnosti koje nisu predviđene u Sporazumu. U slučaju kršenja nacionalnog zakonodavstva i odredaba Sporazuma, država primalac ima mogućnost da udalji ili protera pripadnike snaga druge države, pri čemu država pošiljalac mora da ih prihvati. Prilikom ulaska na teritoriju druge države i izlaska sa nje, pripadnici vojnih snaga države pošiljaoca oslobođeni su pasoške, vizne i migracione kontrole. Treće, IPAP je usvojen mnogo pre SOFA sporazuma i njime se predviđa izrada sporazuma, dobijanje mišljenja resornih ministarstava i odobrenje od Vlade, kao i ratifikacija Narodne skupštine. Ipak, sam sadržaj Sporazuma odvojen je od IPAP-a.

---

¹⁴ „Zakon o potvrđivanju sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga, sa dodatnim Protokolom članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga i narednim dodatnim Protokolom sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga”, članovi 4 i 6. <<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2015/1690-15%20lat.pdf>> 28. 3. 2017.

Sporazum sa Organizacijom NATO za podršku i nabavku

Pored razlike između SOFA sporazuma i IPAP-a, važno je razdvojiti IPAP i od Sporazuma između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku (eng. *NATO Support and Procurement Organization – NSPO*). Sporazum sa NSPO potpisan je u septembru 2015. godine, a ratifikovan u februaru 2016. godine.¹⁵ Njim se utvrđuju pravni okvir i osnovni principi saradnje između Srbije i NSPO u oblastima: snabdevanja, održavanja, nabavke robe i usluga, prevoza, kontrole konfiguracije, tehničke pomoći i realizacije projekata Poverilačkog fonda, za koji je izvršni organ NATO Agencija za podršku i nabavku (eng. *NATO Support and Procurement Agency – NSPA*). Potpisivanjem ovog Sporazuma Vlada Srbije obavezala se da snosi sve troškove podrške i usluge koje zatraži od NSPO i koje NSPO pruži. Organizacija NATO za podršku i nabavku, kao i njena svojina, prihodi i druga imovina na teritoriji Srbije oslobođeni su svih poreza i dažbina, osim komunalnih, svih carinskih dažbina i kvantitativnih ograničenja kada je reč o uvozu i izvozu artikala za službenu upotrebu, kao i NSPO publikacija. Osoblje NSPA integrisano je sa osobljem Vojne kancelarije za vezu sa NATO u Beogradu, koja se nalazi pri Ministarstvu odbrane i uživa sve vrste imuniteta i privilegija kao i oni.

Ovaj sporazum može se menjati i dopunjavati uz saglasnost obe strane. Ukoliko jedna strana želi da raskine ovaj sporazum, u obavezi je da šest meseci pre datuma prestanka važenja Sporazuma obavesti o tome drugu stranu. Strane mogu pregovarati o najranijem mogućem datumu prestanka važenja ugovora, ali i o rešavanju finansijskih obaveza u vezi sa podrškom i uslugama koje su u toku u tom trenutku.¹⁶ Ukoliko obe strane reše da raskinu Sporazum, troškove će snositi zajedno.

---

¹⁵ „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku (NSPO) o saradnji u oblasti logističke podrške.”
<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/154-16%20LAT.pdf> 15. 4. 2017.

¹⁶ „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku (NSPO) o saradnji u oblasti logističke podrške”, član 14.
<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/154-16%20LAT.pdf> 15. 4. 2017.

Drugi mehanizmi saradnje sa NATO

Srbija u okviru svojih aktivnosti i ciljeva obuhvaćenih IPAP-om ističe spremnost da učestvuje u skoro svim mehanizmima programa Partnerstvo za mir. Ti mehanizmi su: Individualni program partnerstva i saradnje (IPCP), Program za izgradnju kapaciteta, Komiteti i radne grupe NATO, Proces planiranja i pregleda (PARP), Koncept operativnih sposobnosti, Poverilački fond programa Partnerstvo za mir i **Individualni akcioni plan partnerstva**. Srbija se neće služiti mehanizmom pod nazivom Akcioni plan za članstvo (MAP), budući da članstvo u NATO nije strateški spoljnopolitički cilj Srbije.

Individualni program partnerstva i saradnje predstavlja osnovni mehanizam saradnje između države partnera i NATO. Program nudi Srbiji pristup brojnim aktivnostima, u proseku oko 1500 različitih aktivnosti godišnje, od kojih Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije biraju određeni broj aktivnosti u kojima žele da učestvuju. Broj izabranih aktivnosti u kojima pripadnici MO i VS mogu da učestvuju može biti između 102 i 160, a one obuhvataju učestvovanje na različitim seminarima, kursevima, vežbama i konferencijama koje organizuje NATO.

Mehanizam pod nazivom **Program za izgradnju integriteta** odnosi se pre svega na jačanje dobre uprave (eng. *good governance*) i smanjenje rizika od pojave korupcije u sektoru odbrane. Ovaj mehanizam uvršćen je i u IPAP. Glavne aktivnosti su upravljanje finansijama, materijalnim i ljudskim resursima. Države dobrovoljno učestvuju u ovom programu, a prvi korak je popunjavanje upitnika za samoprocenu rizika od pojave korupcije u različitim oblastima upravljanja. Nakon toga, ekspertska grupa NATO analizira samoprocenu i daje preporuke državi učesnici programa. Osim toga, učesnici programa mogu da šalju svoje predstavnike na obuke o izgradnji integriteta. Ministarstvo odbrane izvršilo je samoprocenu 2012. godine. Na osnovu preporuka koje je dobilo od ekspertske grupe NATO, Ministarstvo je počelo da priprema godišnje planove aktivnosti za izgradnju integriteta.

Pod mehanizmom **Komiteti i radne grupe grupe NATO** podrazumeva se učestvovanje u različitim radnim grupama, forumima i komitetima NATO. U okviru ovog mehanizma predstavnici Ministarstva odbrane i Vojske Srbije učestvuju u radu: Vojnog komiteta evroatlantskog partnerstva (EAPMC), Političkog partnerskog komiteta (PPC), Konferencije nacionalnih direktora za naoružanje (CNAD), Komiteta za kodifikaciju (AC/135), Komiteta načelnika vojnomedicinskih službi NATO (COMEDS), Logističkog komiteta (LC), Komiteta za standardizaciju (CS) i Odbora za konsultacije, komandovanje i kontrolu (NC3B). Pored navedenih komiteta, predstavnici Srbije učestvuju i u radu mnogih radnih grupa, poput Radne grupe Vojnog komiteta za saradnju (MCWG/COOP+Pfp), Radne grupa za kretanje i transport (AC-305 M&TG) i Radne grupa za medicinsko zbrinjavanje (MHC WG).¹⁷

Proces planiranja i pregleda (PARP) predstavlja sledeći u nizu mehanizama i odnosi se na interoperabilnost. Ovaj mehanizam obuhvaćen je aktivnostima i planovima IPAP-a. Kao deo istog dokumenta koristi se i **Koncept operativnih sposobnosti**. On služi da se prema NATO standardima obučavaju i ocenjuju unapred deklarisanе jedinice za zajedničke aktivnosti u okviru programa Partnerstvo za mir.

„Uništavanje i bezbedno skladištenje viška naoružanja i municije” još jedna je u nizu aktivnosti IPAP-a, koja se odnosi na **Poverilački fond programa Partnerstvo za mir**. U okviru ove aktivnosti predviđen je razvoj projekta NATO poverilačkog fonda za demilitarizaciju viška oružja uz pomoć Tehničkog remontnog zavoda u Kragujevcu. Poverilački fond predstavlja značajan doprinos koji je NATO dao reformi sistema odbrane Srbije. Pre 2016. godine Srbija je koristila Poverilački fond u dva navrata: 2003. godine u okviru projekta rešavanja viškova malog i lakog streljačkog naoružanja; i u periodu od 2005. do 2007. godine u okviru projekta uništavanja protivpešadijskih mina.¹⁸ Pored toga, sredstva iz Poverilačkog fonda upotrebljena su za podršku zapošljavanja pripadnika Vojske Srbije, koji tokom reformi budu proglašeni za kadrovski višak.

---

¹⁷ Partnerstvo za mir. <<http://www.mod.gov.rs/cir/4358/partnerstvo-za-mir-4358>> 28. 3. 2017. godine

¹⁸ „Demilitarizacija viška ubojnih sredstava.” 12. 10. 2016.

<<http://www.mod.gov.rs/lat/10113/demilitarizacija-viska-ubojnih-sredstava-10113>> 10. 4. 2017.

Izvori:

1. „Demilitarizacija viška ubojnih sredstava.”
<<http://www.mod.gov.rs/lat/10113/demilitarizacija-viska-ubojnih-sredstava-10113>>.
2. „Individualni akcioni plan partnerstva Republike Srbije i Organizacije severnoatlantskog ugovora (NATO).” <<http://www.mfa.gov.rs/sr/images/ipap/ipap.pdf>>
3. Međunarodni sporazumi. <<http://www.nsa.gov.rs/medjunarodna-saradnja.php>>.
4. „NATO usvojio akcioni plan, jača saradnja sa Srbijom.” *N1*.
<<http://rs.n1info.com/a27907/Vesti/NATO-usvojio-akcioni-plan-za-partnerstvo-sa-Srbijom.html>>.
5. OEBS, CEAS. *Vodič kroz informacionu bezbednost u Srbiji*.
<<http://www.osce.org/sr/serbia/272206?download=true>>.
6. Partnerstvo za mir. <<http://www.mod.gov.rs/cir/4358/partnerstvo-za-mir-4358>>
7. „Reforma sistema upravljanja krizama i planiranja u vanrednim situacijama u Srbiji u skladu sa Individualnim akcionim planom (IPAP) Srbije i NATO i procesom EU integracija Srbije.” CEAS. <https://www.ceas-serbia.org/images/2016/03/CEASstudija_-_Redovno_u_vanrednim_situacijama_-_mart2016.pdf>.
8. „Sporazum Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku.” *Politika*,
<<http://www.politika.rs/sr/clanak/348904/Sporazum-Srbije-i-Organizacije-NATO-za-podrsku-i-nabavku>>.
9. *Strategija odbrane Republike Srbije*.
<http://www.vba.mod.gov.rs/strategija_odbrane_lat.pdf>.
10. „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka.”
<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2055-15%20-%20lat.pdf>.
11. „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Srbije i Organizacije severnoatlantskog pakta o bezbednosti informacije i kodeksa o postupanju.” <<http://www.salter.rs/zakoni/me%C4%91unarodni/zakon-o-potr%C4%91ivanju-sporazuma-izme%C4%91u-vlade-republike-srbije-i-organizacije-severnoatlantskog-pakta-o-bezbednosti-informacija-i-kodeksa-o-postupanju>>.
12. „Zakon o potvrđivanju sporazuma između Republike Srbije i Organizacije NATO za podršku i nabavku (NSPO) o saradnji u oblasti logistike podrške.”
<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/154-16%20LAT.pdf>.
13. „Zakon o potvrđivanju sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga, sa dodatnim Protokolom članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga i narednim dodatnim Protokolom sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i ostalih učesnica u programu Partnerstvo za mir o statusu njihovih snaga.”
<<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2015/1690-15%20lat.pdf>>.
14. *Individual Partnership Action Plans*.
<http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49290.htm>.
15. „NATO and Serbia foster security-related scientific cooperation.”
<http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_133188.htm>.

Nevena Radosavljević

ŠTA JE INDIVIDUALNI AKCIONI PLAN PARTNERSTVA SRBIJE I NATO?

Beogradski
centar za
bezbednosnu
politiku

